

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Ref 5 ssa

högsta
in frägn

HERTHA

TIDSKRIFT FÖR DEN SVENSKA
KVINNORÖRELSEN
UTGIVEN AV FREDRIKA BREMER-FÖRBUNDET
❖ REDAKTÖR: ELLEN KLEMAN ❖

18/1 2013

76/19 2013

ALLA DAMER BÖRA BEAKTA

vårt utomordentligt rikhaltiga urval av
eleganta och välgjorda

KAPPOR, DRÄKTER OCH ULSTRAR

FÖR PROMENAD OCH SPORT

KLÄNNINGAR i säsongens mest stilfulla modeller.
Dam-Linnevaror i finaste kvaliteter och mönster.

PAUL U. BERGSTRÖMS A.-B.
74 DROTNINGGATAN 74   ::   DAMKONFEKTIONEN 1 tr.

Bildade Kvinnors Arbetsbyrå

Inneh.: I. PIHLSTRÖM

Rikstelefon 20 18.

Klara Västra Kyrkogata 12

Postbox 26 - Stockholm 1.

Utför: *Skriv-, Översättnings- och Bokföringsarbete* samt *Stenografering*.

Meddelar: *Lektioner i Språk, Matematik, Diktion, Sång och Musik*.

Anskaffar: *Krafter för musikunderhållningar etc.*

Inackordering, spec. för skolungdom och studerande.

ADVOKATFIRMAN

ANDÉN & STAËL VON HOLSTEIN

Innehåvare: Jur. Kand. EVA ANDÉN

Ledamot av Sv. Adv. Samf.

Rikstel.
75 76

Jur. Kand. MATHILDA STAËL VON HOLSTEIN
LILLA VATTUGATAN 14, 1 tr., vid Brunkebergstorg

Allm. Tel.
Norr 183 36

*Testamenten, boutredningar, äktenskapsförord, familjerättssaker, hyres-
ärenden, fastighetsförvaltning, juridiska uppdrag av alla slag.*

Även skriftliga förfrågningar besvaras.

A.-B. John V. Löfgren & Co

Kungl. Hovleverantör

Riks 429 Fredsgatan 3 Stockholm A. t. N. 5048

Sverges äldsta, största och
bäst renommerade *specialaffär* i
**Siden- och Ylle-
klänningsstyger**

Prover till landsorten sändas *gratis*
och *franco*

Telefon
539
Malmö

Perslow's

Siden & Manu- fakturaffär

Alltid nyheter i största urval

HERTHA

ÅRGÅNG X

JANUARI 1923

HÄFTE 1

Ny tid.

Gränsen mellan ett gammalt och ett nytt år sätta vi själva med egen vilja att med förnyad kraft och spänstigt sinne arbeta vidare på redan förelagda uppgifter och ta upp andra, väntande. Endast detta gör det gamla till förgånget och det som framman till är till något nytt.

Men svårare än förr är det vid dessa senare årens skiften att ha den hoppets tro, som gör det möjligt att spänna kraft och vilja till nya tag. Tidshändelserna hjälpa oss sannerligen icke. För mycket har slagits i spillror i vår värld, och så vitt breder sig förödelsens styggelse att det fordras jätteansträngningar även av de enskilda — och icke direkt drabbade — att hålla modet uppe.

Detta måste dock göras. Det nya året begär att av oss göras till ny tid. Med bättring av det gamla, som allt för länge fått äga bestånd till skada och sorg.

Direkt, effektivt, i fråga om världsnöden, synes detta väl inte på länge möjligt. Men ”mycken säd gror i vinternatt”, långt innanför och under det som till synes råder och sker gå djupa strömningar som bära det gömda nya fram mot tiden. Ytterst och till sist ske världsomvälvningarna i mänskosjälarna. Vilja och tro skapa fram ett nytt gott. Och varje mänska kan därvid vara skapande.

Våldstid och svärdstid råda i världen. Vi få se till att klokhets och godhet växa sig starka nog att ta styret. Det beror på oss människor om den gamla striden mellan ont och gott slutar illa. I oss bo de båda, från oss komma de, och världen blir aldrig bättre eller eländigare än vi själva göra den.

Låt oss, i trots mot det vrånga gamla, som rotat sig och tagit herravälde, vilja och tro fram en ny tid.

Hertha och F.-B.-F.-kretsarna.

Det är Herthas tionde årgång som med detta häfte inledes.

Vi våga önska och hoppas att det tioårsjubileum Fredrika-Bremer-Förbundets tidskrift i sin form av den nuvarande Hertha — förbundets publikation för tillvaratagande av kvinnornas intressen har ju som sådan vida äldre traditioner — kan fira, må kunna göras under ökad anslutning från skilda håll. Främst är det förbundets kretsar vi vid denna tanke vända oss till. Vi hoppas att dessa med sina nya medlemmar komma att bilda ett krafttillskott för vår tidskrift, att de i vidaste utsträckning komma till som prenumeranter.

Detta ligger ju också starkt i de nytillkomna medlemmarnas eget intresse. De frågar de vilja följa, förbundets åtgöranden och angelägenheter, allt det som binder dessa enskilda tillsammans till en Fredrika-Bremer-Förbundskrets, är Hertha språkröret för. Genom Hertha komma de skilda medlemmarna i närmast möjliga kontakt med förbundets arbete och strä-

vanden, och detta åter måste bli av stimulerande verkan på dem själva i fråga om arbetsinsatser för de gemensamma uppgifterna.

Det ligger således en önskvärd och nödvändig verkan och återverkan i förbundsmedlemmarnas mera allmänna prenumeration på förbundets tidskrift. Hertha blir vad den är avsedd till, förmedlaren i alljämt vidare kretsar av de idéer förbundet arbetar för, och förbundsmedlemmarna brygas genom tidskriften i ett intimt samband med organisationen och dess syften, som inte på annat sätt kan i samma mån åvägbringas.

Att man, särskilt på sina håll, ute i kretsarna redan har en livlig uppfattning av att förhållandena böra utveckla sig på detta sätt visar sig genom de insända prenumerationssiffrorna. Vi vänta förhoppningsfullt på lika glädjande siffror från övriga håll. Önskemålet är:

fler dubblat prenumerantantal inom samtliga kretsar!

Tillbaka till Haag.

Kvinnokongressen för en ny fred 7—10 dec. 1922.

Sju långa år av krig och »fred» ha gått, sedan vi möttes här sist på samma plats den strålande majdagen 1915, när kvinnorna försökte göra sin spontana protest hörd över krigslarmet. Den nådde inte långt, men kedjan slöts dock mellan spridda grupper av fredsvänner, som sedan dess opererat tillsammans.

Vi se ut över församlingen och minnas med vemod den stämning av högtid, av brinnande hänförelse, som låg i luften den gången, nu mötas vi fatigare på illusioner, men rikare kanske på beundran för dessa oförbränneliga idealister. Så många kända ansikten och dock så främmande, märkta av umbäranden och besvikelser. »Resten från föregående dag» viskar min granne cyniskt för att dölja sin rörelse. Hur obetydliga, oförtjänt förskonade kände icke vi neutrala oss då som åskådare till den väldiga tragedien. Också nu känna vi vår litenhet, men märka snart till vår bestörtning, att det är till oss, till de små nationerna och våra oförbrukade krafter man sätter sin lit, på oss lägger man ansvaret att hålla lågan brinnande. Först här förstår man riktigt den frusna förtvivlan, som sänkt sig över de outtröttligaste fredskämparne på kontinenten inför aningen om en snart oundviklig katastrof. Men just känslan av att kvinnorna ej få över-

samma invänta denna hotande världsbankrutt drev exekutivkommittén för Internationella Kvinnoförbundet för fred och frihet att så hastigt utlysa en »Emergency Conference» till samma tid och plats, där man visste, att världens arbetare skulle samla sig till en bestämd fredsaktion.

Världsekonomiens problem behärskas alla fredskonferenser, men ständigt stöter man på fredsfördragen som bidragit till förstörelsen och nu hindra tillfrisknandet. Även inom Nationernas Förbund arbetar en stark opinion för att ta upp de ekonomiska världsproblemen, men Förbundet är förankrat i den hämmande Versaillestraktaten. I dess stadgar finns emellertid en bestämmelse, som ger Förbundet möjlighet att på uppfordran av skilda makter sammankalla en allmän konferens för behandling av särskilt viktiga internationella frågor. Och för denna utväg vill kvinnokonferensen stimulera alla goda krafter. Förhandlingarna blevo därför en skarp vidräkning med fredsfördragen och deras ödeläggande politiska, militäreconomiska och psykiska verkningar ur pacifistisk synpunkt, och de utmynnade i kravet på nya internationella överenskommelser, baserade på ömsesidig god vilja att dela de bördor, som tynga hela världen. Hu-

vudresolutionen bar följande lydelse:

Denna konferens, företrädande 111 internationella och nationella sammanslutningar, omfattande över 20 millioner medlemmar, organiserad av Internationella Kvinnoförbundet för fred och frihet, anser att det nuvarande fruktansvärda tillståndet i Europa och dettas inverkan på den övriga världen är resultatet icke blott av världskriget utan i mycket stor utsträckning av de gällande fredsfördragen.

Dessa fredsfördrag stå i motsättning till stilleståndsvillkoren, (jfr Wilsons 14 punkter). De äro oförenliga med Nationernas Förbunds anda, sådan den kommer till uttryck i inledningen till förbundsakten, och de hota i själva verket världsfreden (art. 19). De ha visat sig lika fördärvbringande ur politisk, ekonomisk, militär och moralisk synpunkt. De ha

a) förhindrat ekonomiskt återuppbyggande på basen av internationell samverkan och tillgodoseendet av internationella intressen genom att förbehålla avgörandet av denna fråga enbart åt de stater, vilka uppnådde militär överlägsenhet genom världskriget;

b) erkänt och skapat animositet och missstro, som alltmer försvåra avvapning till lands, till sjöss och i luften och praktiskt taget omöjliggöra avskaffandet av kemiska och bakteriologiska hjälpmedel vid krigföringen;

c) fördröjt upprättandet av ett universellt, demokratiskt och fullt effektivt Nationernas Förbund.

Därför fordrar denna konferens *en ny fred* på grundval av nya internationella överenskommelser, och dess medlemmar besluta att med alla medel och av alla krafter verka för att en *världskongress* sammankallas genom Nationernas Förbund eller eljest av en enskild stat eller en grupp av stater för att bringa till stånd

En Ny Fred.

Under diskussionen äro de tyska delegaterna märkbart reserverade, de vilja ej tala i egen sak, men några

ombud från utomstående föreningar såsom Dr Alice Salomon, Dr Marie Lüders, parlamentsmedlem, o. a. vittna om att fredsarbetet uppskattas inom allt vidare kretsar.

Engelskorna ha kvar hela sin målmedvetna energi och säkerhet som »His Majesty's opposition». Där märkas Mrs Swanwick, alltid klok och måttlig, Catherine Marshall, krigsvägararnes modiga advokat i Downing Street, kanske ännu modigare här, då hon avslutade sitt sakliga anförande på det bästa internationella språket, genom att ensam sjunga en strof av Mozart.

»Det andra Frankrike» sände tolv representanter, bland dem författarinnan Marcelle Cappy, Gabrielle Duchène, sedan länge absorberad av hjälparbetet för barnen i hungrande länder, den unga skolreformatorn Simone Rihouet och främst Jeanne Mélin, vältalig och medryckande. Hennes hembygd i Ardennerna härjades av tyskarne en gång förr, 1870, och vid den senaste invasionen måste hon överge sitt hem. Men avskyn för kriget har hos henne omsatts i indignation över Rhenockupationen.

Jane Addams dirigerar mjukt men säkert som förr, antingen hon mildt korrigerar de alltför temperamentsfulla gästerna från östern (Polen, Tjeckoslovakiet etc.) eller ursäktande skänker några extra minuter åt en långväga talare, som »rest 2000 mil för att få lätta sitt hjärta».

Bland inbjudna experter märkas Sir

George Paish, ekonomisk rådgivare åt brittiska regeringen, professor Quidde, greve Kessler, Lord Parmoor, greve Lusidi, professor Ruysen m. fl. Den gamle ungerske prelaten Giesswein, som bevisat tolv fredskonferenser under året, alla med fredsrevision på programmet, konstaterar med glädje att detta är den första som begär en ny fred.

Ett starkt intryck gör Elin Wägners rapport från en resa i Rhenprovinserna på uppdrag av svenska sektionen. Hon betonar förändringen i invånarnes mentalitet från resignation och försenlighet efter vapenstillståndet till jäsande hat och revanschbegär, väckt av den irriterande ockupationen, lika demoraliserande för civilbefolkningen som för de unga franska rekryterna.

Skildringen hade till omedelbar verkan att de engelska, franska, belgiska och amerikanska sektionerna enade sig om en gemensam aktion för påtryckning av respektive regeringar i ockupationsfrågan. Det var, som miss Marshall uttryckte det, ett utslag av gängse praxis inom Fredsförbundet att icke de sektioner, vilkas länder lida av ett missförhållande, skola klaga, utan de, vilkas regeringar begått en orätt, måste av kärlek till sitt eget lands heder söka få orätt hävd. Hon sade sig ha rest genom det under blockaden ut-hungrade Tyskland med samma känsla av blygsel, som hon antog skulle gripa varje tysk kvinna, som sett det härjade Frankrike.

Den svenska sektionen medförde ett

förslag till en vädjan till folken, som också kommer att utsändas av konferensen.

Kvinnor från 20 länder ha samlats i Haag den 7 dec. för att i känslan av den överhängande faran för hela vår gemensamma kultur rådgöra om en utväg ur kaos. Vi äro övertygade om att ett bättre tillstånd icke är möjligt utan en frivillig revision av de bestämmelser i fredstraktaterna, som förhindra ett ekonomiskt tillfrisknande.

Vi uppmana därför kvinnorna i hela världen att ofördröjligen begagna hela sitt inflytande för att åstadkomma en psykisk avspänning hos folken och att söka förmå de styrande att snarast komma till en internationell överenskommelse, grundad på ömsesidigt förtroende och god vilja.

Vi vädja till Amerikas folk att icke längre genom isolering undandraga Nationernas Förbund det stöd, som skulle göra detta till ett effektivt organ för återuppygandet, och att genom offervillighet bistå Europa i dess djupa nöd.

Vi vädja till Englands folk att med sin »common sense» genomdriva en opartisk medling och rättvis fördelning av de interallierade skulderna.

Vi vädja till Frankrikes folk i mänsklighetens namn att, trots egna lidanden, genomföra en mildring i metoderna för skadeståndets erläggande och genom borttagande av den tunga ockupationsbördan lösgöra de inproduktiva kostnaderna och befria sina egna soldater från en demoraliserande vakt-tjänst, som håller klyftan öppen mellan de båda grannfolken.

Vi vädja till Tysklands folk att, trots den oerhörda nöden och den tryckande skuld-bördan, till det yttersta anlita landets egna resurser för att återställa krediten, att förhindra hetspropaganda och revanschplaner och att visa Tysklands villighet att inträda i Nationernas Förbund för att deltaga i det internationella samarbetet för att hela krigets sår.

Vi vädja slutligen till de neutrala folken

att lämna ofruktbara dispyter om skuldfrågor och genom en samlad opinion för en ny fred stödda de goda krafterna inom Nationernas Förbund, som sträva att utveckla det i universell och demokratisk anda med syfte att skapa ett fredligt och lyckligt samliv mellan folken.

Detta kan sägas vara programmet för den fredsmission, som startades efter konferensen genom särskilda delegationer till olika länder och som redan besökt Skandinavien.

NAIMA SAHLBOM.

Riksdagen och vi.

När dessa rader läsas har 1923 års riksdag sammanträtt.

Vi kvinnor äro ej i våra intressen avsevärdt från de allmänna frågor av betydelse för land och folk, som riksdagen har att behandla, de röra oss alla, vi äro delar av det stora hela. Naturligt är dock att det finns frågor, som alldeles speciellt påkalla vår uppmärksamhet, då de gälla lagstiftning för kvinnor i deras egenskap av sådana — även om det är att hoppas att detta inte mycket länge till behöver vara fallet. Könslagstiftningens tider, liksom arbetet med dennas upphävande, skall en gång vara förbi.

Vid denna riksdag kommer emellertid en fråga av denna art att ligga före. Man vet att kunglig proposition om kvinnors tillträde till statsämbeten och -tjänster kommer att framläggas.

Förlidet års riksdag, eller rättare sagt dess första kammare, fällde den då föreliggande kungliga propositionen om kvinnors behörighet att bekläda statstjänst. Det kom som en smärtsam överraskning. Man hade haft verkliga och nog så säkra skäl för sin tro

att första kammaren skulle gå med på andra kammarens bifallslinje.

Nu ligger för oss det stora intresset vid årets riksdag i behörighetslagens lyckliga lösning. Innehållet i den kungliga propositionen i frågan är i skrivande stund icke känt. Det är att hoppas att det blir i möjligaste måtto tillfredsställande.

Och så ha vi att begära av Sveriges riksdag att den inte för andra gången sätter kvinnorna tillbaka från den lagliga likställighet med mannen på dessa områden, vilken de i utvecklingens namn ha rätt att fordra. Fullt ut har visserligen inte steget tagits med de yrkanden, som förts fram i kommittéförslaget och som därefter blivit utgångspunkten för 1922 års regeringsförslag och därmed också för sistlidne riksdags överläggning i frågan. En väg för ernående av den fulla likställdhet, som kommittén principiellt uttalat sig för, har dock utpekats, även om den inte dragits direkt fram till målet. Den bär i alla händelser framåt, och vi vänta att den inte spärras för oss.

Romkongressen.

Årets stora internationella rösträttskongress börjar bli en snart förestående verklighet. Såvida inte Signor Mussolini i sista stund inlägger ett veto. Hans hållning till saken lär vara ganska tvetydig. För några år sedan, då han, socialdemokraten, ännu inte drömde om att bli Italiens diktator, förklarade han sig gladeligen för den kvinnliga rösträtten. Nu lär hans sista uttalande varit det för alla länders suffragister välbekanta från de ledande statsmännens läppar: »Nu är inte rätta tiden.» Man vill emellertid hoppas, att med maj månad och den då i Rom samlade stora kvinnorösträttskongressen han skall finna tiden mera avancerad och kanske minnas att Mazzinis och Garibaldis land kan ha förpliktelser i fråga om politisk frihet, även gentemot sina kvinnliga medborgare.

Kongressprogrammet är redan preliminärt fastställt. Själva delegerademötet äger rum 14—19 maj, men större delen av den föregående veckan kommer att upptagas av styrelse- och kommittémöten.

Ett särdeles viktigt ämne för överläggning inom kongressen utgör de blivande relationerna mellan Internationella rösträttsalliansen och Internationella kvinnoförbundet. Redan i november förlidet år, då Mrs Catt gästade Europa, möttes under hennes besök i London representanter där för

dessa två stora internationella kvinnoorganisationer, liksom från Internationella kvinnoligan för fred och frihet, för att samråda om huru det på många punkter sammanfallande arbetet skulle kunna ordnas upp. Ett samarbete skulle ju betyda ekonomi av tid, krafter och pengar. Så särdeles lättlost lär dock frågan näppeligen vara, och säkerligen blir det en mycket livlig diskussion i ämnet under den blivande kongressen.

För Sverige är det Kommittén för internationellt rösträttsarbete och Fredrika Bremer-Förbundet, de två till alliansen anslutna svenska kvinnoorganisationerna, som ha att sända delegerade. Vi hoppas att den svenska representationen må bli så fulltalig som möjligt, så att traditionerna från rösträttsföreningens dagar må uppehållas. Då skickade denna samman slutning, vi våga säga vid varje av de då hållna kongresserna, det fulla antalet av 12 delegerade och 12 suppleanter.

Att England blir ett av de länder som möta med full delegation synes — för övrigt som alltid förr — bli fallet. Där bildades redan sistlidne oktober den b r i t t i s k a R o m - k o m m i t t é n, som arbetar med att samla in pengar till kongressen och med att ordna sitt lands delegationer.

Anmärkningsvärt är ett intermessio

vid denna kommittés konstituerande möte. Miss Royden — vilken delegerade vid Genève-kongressen 1920 böra ha i särskilt minne där hon iklädd sin engelska prästdräkt från Calvins predikstol i Genève's gamla katedral höll högmässopredikan första kongressdagen — tog ordet för att säga de närvarande att hon menade att kvinnooch rösträttsrörelsen kunde ingen verklig framfart få så länge man inte realiserade för sig att först måste vår värld göras om till en värld, baserad på fredsprincipen och där styrkans rätt och våldet hade mist sin makt. Först med denna princip som utgångspunkt för rörelsen vore man på rätt väg, och föga betydde mot detta om det dröjde något längre eller något kortare om en del kvinnor ännu inte erhöle rösträtt.

Miss Royden, som var fullt medveten om att hennes uppfattning betydde en hel omläggning av den organiserade rösträtts- och kvinnorörelsen, hade själv ställt sig utanför de officiella talarna vid mötet för att kunna framföra denna sin speciella uppfattning av vad hon ansåg böra nu utgöra den bärande grunden för varje kvinnornas strävande. Det är att antaga att hon framlägger samma åsikt inför kongressen och att därmed denna stora principfråga också kommer upp till diskussion.

E. K—N.

Kringblick.

Fristaten och irländskorna. När den irländska fristaten sistlidne oktober stod inför det så hårt vunna ögonblicket att stadfästa sin fria konstitution, hade den redan haft tid att schackra med frihetsprincipens tillämpning i ett visst avseende. Skulle alla irländska medborgare tagas med i samma ställning och samma rättigheter? Kvinnorna? Var är inte detta den stora frågan! Går det verkligen an att konsekvent bevilja fri- och rättigheter även emot dem?

Konstitutionens artikel III hade till att börja med verkligen fått en enkel och ovillkorlig lydelse, varje person tillhörande den irländska fristaten etc. etc. tillerkändes samma privilegier och samma förpliktelser såsom varande medborgare i landet. Och direkt ut-sades: »Män och kvinnor ha samma medborgerliga rättigheter.»

Men detta var för mycket för regeringen. Den kom med ett stilla förslag att denna sats skulle ändras till att »män och kvinnor ha samma politiska rättigheter».

Irländskorna hade emellertid ögon och öron öppna, och den lilla ändringen var inte så oskyldig som den kanske lät. Femtio representativa irländskor uppvaktade samtliga medlemmar av Dail Eirean med begäran om att den ursprungliga ordalydelsen bibehölles, och regeringen fann själv aktionen så pass av betydelse att den slog till reträtt och inte endast tog tillbaka den inskränkande ändringen utan också gav begynnelsemeningen i artikel III en ny lydelse. »Varje person, utan inskränkning av kön, tillhörande — — —» heter det nu, och med denna all dubbeltydning uteslutande avfattning blev Fristaten Irlands konstitution antagen i denna punkt.

Höstens val till irländska senaten utföll med fyra kvinnliga medlemmars inträde: Mrs Stopford Green, änka efter den irländske historikern, Mrs Costelloe, en känd »literary woman», Lady Desart, expert på industriella förhållanden, samt Mrs Wyse Power som sedan år tillbaka och med stor erfarenhet i finansiella frågor tagit en aktiv del i praktiskt kommunalt arbete.

Glimtar bakom förlåten. Från Indien nå oss stund emellan den ena underrättelsen efter den andra om hinduiskornas frihetssträvanden och om framgångar som de vunnit. Östern är dock alltjämt det outforskade landet i vad det gäller kvinnornas förhållanden, och när *The International Woman Suffrage News* meddelar att ett kvinnligt universitet, dock begränsat till medicinska studier, nu öppnats i Afganistans huvudstad, så veta vi föga hur pass detta är gradmätaren för de afganistanska kvinnornas emancipa-

tion. Femhundra kvinnliga studenter lära emellertid redan finnas vid Kabul-universitetet, och på grund av språkblandningen meddelas vid sidan av de medicinska studierna undervisning i persiska, puchter, undur och ryska.

The News slutar sin notis med den upplysande reflexionen att detta universitet betyder ett stort framsteg för afganskorna och att det är att antaga att de, sedan de nu börjat resa mera, skola snart nog visa sig offentligt utan slöjor.

Internationella fredsmisionärer.

Från fredskongressen i Haag detacherades som ett led i den aktiva propaganda kvinnornas internationella fredsliga vill bedriva en delegation bestående av tre av ligans förnämsta medlemmar: miss Jane Addams, U. S. A., som bekant även ligans president, miss Catherine Marshall, England, och M:lle Jeanne Mélin, Frankrike, i ändamål att bearbeta stämningen i de skilda länderna för fredssyftena. Därtill kom avsikten att, särskilt i de neutrala länderna (uttrycket lever ju ännu kvar efter kriget) söka företräde hos respektive regeringar och få vissa synpunkter framförda.

Till Stockholm kom delegationen åtta dagar före jul, men trots den ogynnsamma tidpunkten lyckades

Stockholmsavdelningen av fredsligan att få till stånd ett offentligt möte i Musikaliska Akademiens stora sal, där de tre fredsmisionärerna var och en på sitt individuella sätt talade för fredens och rättfärdighetens sak, Jane Addams med sitt goda och kloka framläggande av fredstanken, Jeanne Mélin med sitt patosfyllda rop på freds- och rekonstruktionsarbete och Catherine Marshall med sin praktiska utformning av det internationella fredsförbundets uppgifter.

Delegationens försök att få träffa statsministern strandade på hans tillfälliga bortovaro. Dock lyckades miss Marshall, som återvände till Stockholm efter delegationens besök i Kristiania, att för sin del få ett samtal med excellensen Branting.

Etruskiska kvinnoporträtt.

Ingenting är nytt under solen, och världen är bra mycket mindre än vi stundom tro!

Århundraden, ja årtusenden rinna fram över generationer av människor, och utvecklingen för oss från etapp till etapp, hur skulle vi kunna ha något gemensamt med dessa länge sedan framfarna släkten? Ibland når oss likväl en glimt från tider, om vilka vi föga känna, från människor, som vid första påseende intressera oss endast därför, att de i tid och rum synas oss så ouppnåeligt avlägsna. Men kanske att just då det står som i blyxtbelysning klart för oss, hur litet i själva verket tidens framfart förmått inverka på denna skapelsens krona, som vi kalla människa. Är det manne med rätta vi förhäva oss över vår kulturs förmenta utveckling?

När jag för någon tid sedan hade tillfälle att på ort och ställe taga i betraktande de underbara etruskiska gravarna i det gamla Tarquini vid Corneto norr om Rom, vars målningar på det intimaste ställa oss i kontakt med det högt begåvade folk, som från det sjätte till och med det andra århundradet f. Kr. smyckade sina dödas boningar än med livsglada bilder än med dystra infernoframställningar, då slog det från dessa målningar emot mig en så oemotståndlig fläkt av liv, av mänsklig uppfattning och stundom av modernt kännande, att den långa strömmen av år syntes mig

utplånad, jag stod endast ansikte mot ansikte med människor.

Hur många gissningar och hypoteser hava icke uppställts om etruskernas härstamning och om de vägar, på vilka de skulle ha tagit sig fram till sitt nya hemland, Toskana. Säkert är, att deras insats varit av den största betydelse, främst för deras direkta arvtagare romarna, men också för Europa i övrigt.

Vad som emellertid kommer mig att känna lust att i Herthas spalter presentera detta folk, som sedan ett par årtusenden så uppsmält i andra folk, att det upphört att alls existera, är den etruskiska kvinnan, i så många avseenden märkligt modern, särskilt sedd vid sidan av sina samtida grekiska medsystrar.

Den etruskiska kvinnan, så som vi lära känna henne i de till våra dagar så underbart väl bevarade gravmålningarna i de gamla etruskiska städerna, främst i Corneto-Tarquini, är en särskilt intressant bekantskap att göra.

Vi möta här en varelse full av skönhet och grace, tydligen med ett starkt utvecklat intresse för det estetiska. Vi spåra väl ett medfött behag i uppträdande och later, men det är knappast det täckt naiva, som är dragningskraften. De unga flickor, som i plastiska danser utveckla all den charme, som målarnes penslar på ett lika briljant som förvånansvärt

sätt lyckats fånga, äro säkert icke helt omedvetna om de skönhetsvärden som dölja sig i deras dans. Ställningar och rörelser äro snarast avsiktliga men ändå brister intet i livfullhet. Allt tyder på ett starkt temperament, som dock paras med en kultiverad smak.

Den etruskiska kvinnans skönhet var av det sunda och starka slaget. De härdade sin kropp med gymnastik, vilket av samtida grekiska skriftställare ansågs som något otillbörligt, särskilt som dessa kroppsövningar stundom företogos tillsammans med männen. De omtalade gravmålningarna visa oss scener, då även kvinnor åskådade nakna manliga idrottsutövarers prestationer. Detta var för grekerna något oerhört, ty vid dödsstraff voro de grekiska kvinnorna förbjudna att närvara vid sådana tillfällen.

Förde de etruskiska kvinnorna så iunda ett anmärkningsvärt sunt och friskt liv, så var det dem dock säkert fjärran att förfalla till nonchalans i fråga om sitt yttre. Dyrbara dräkter, kostbara smycken prydde dem. Smink och hårfärgning voro medel de ej försmådde. Av porträtten att döma voro de starkt utvecklade individualiteter, som icke läto sig stöpas alla i en form. Man beundrar lika väl dessa om verkliga personligheter vitt-

nande drag, som de för oss okända målarnes förmåga att uppfatta och fånga individen.

Liksom den etruskiska kvinnan förstod att göra sig själv skön och tilldragande, så förstod hon säkert även att skapa ett vackert hem, därom tala de vackert formade bruksföremål och husgeråd, som finnas i behåll. Som maka och moder var hon framstående. Kring modern samlades barnen, hennes namn anger på inskrifter så gott som alltid etruskerns härkomst. Om ett gott förhållande i äktenskapet tala de talrika gravkistorna, där man och hustru vila sida vid sida i, som det vill synas, den mest tilltalande samhörighet och endräkt.

Liksom världen än i dag reagerar för allt, som skiljer sig från det vardagliga, och gärna betecknar med fula och vanställande namn det som är nytt och ovant, så voro de etruskiska kvinnorna för grekerna en gåta som de icke gjorde sig mödan att söka tyda annat än på sitt eget sätt. De etruskiska kvinnornas fria hållning var dem främmande och därför svårförklarlig. De tolkade den alltså endast ut ifrån sin egen synpunkt. På så sätt bragtes över de etruskiska kvinnornas sköna huvuden en nidskrivande samtids oförtjänta dom.

HANNA RYDH.

Den nye råttfångaren från Hameln.

Kåseri från Thyringen.

Övers. från förf:s manuskript

Vem känner väl till Muck-Lamberty? Jag tror inte att kunska-
pen om de sällsamma företeelser som
förknippa sig med hans namn trängt
ut över vårt lands gränser. Och dock
är denna man, denna orosbringare,
denna förkunnare av nya värden, i
grunden till den grad en så tidstypisk
företeelse att man väl bör tala om
honom.

När kriget var slut drog en man
vid namn Muck genom Thyringens
land, genom "Tysklands hjärta". Han
predikade en enkel, sinnena tilltalan-
de, glädjens religion, som var ny
för mänskorna och som behagade
dem väl och drog till honom talrika
anhängare, särskilt bland den yngsta
ungdomen. Dessa anhängare kallade
sig "den nya skaran". Gossar och
flickor övergävo sina hem och drogo
bort med Muck-Lamberty, liksom en
gång folket efter den sagolika rått-
fångaren från Hameln. Muck träng-
de till och med in i kyrkorna och för-
kunnade sin glädjereigion, vårt folks
pånnyttfödelse i ett förenklat liv, ut
från predikstolarna. Prästerna läm-
nade sin plats där åt honom. Män-
skorna, som hörde honom tala, voro
överväldigade och sade att allt vad
han förkunnade var gott och skönt
och betagande.

Efter honom drogo gossar och flic-
kor, spelande på lutor och fioler och
dansande. De voro enkelt klädda,
gingo barfota eller i sandaler, gos-
sarna med bara halsar och tillbaka-
struket halvlångt hår, som vinden
lekte med. Så drog den nya skaran
efter Muck Lamberty och fann med
sin fullkomliga brist av alla behov
överallt utkomst och existens.

Och varhelst Muck Lamberty kom
med de sina, förde han in sina danser
bland folket. Det var urgamla dan-
ser, som våra förfäder dansat, ring-
dansar och gamla sånglekar. Härtill
sjöngos längesedan glömda visor. Där
Muck dragit förbi, genljödo och
sjöngo i byarna åter gammalmodiga
låtar. Gossar och flickor räckte var-
andra händerna i danssteg, bugade
sig för varandra, fattade om var-
andra, klappade i händerna, gingo
över från den ena till den andra och
vände sig runt i krets.

Det låg något fint och vackert i
det. Det passade till våra gröna sko-
gar och blåa kullar, passade till byns
"dansträd", till ängarna med deras
stjärnblommor, till de gamla lindar-
na och kastanjerna på gräsmattan.

Kom man förbi en äng, så dansade
en skara av unga människor där och
man hörde:

Ensam går jag här och söker,
söker min älskade vän —
hej, då finner jag henne ju,
hon som alltid den käraste var.

Eller:

Gå från mig, gå från mig, jag vill inte se dig.
Kom till mig, kom till mig, jag är så allena.
Fideralla, fideralla, jag har nu en annan,
som är så skön!

Ja, till och med på vandringarna
längs de långa skogsvägarna, då de
gamla pustande strävade i väg, rörde
sig, i vilket fall som helst barnen,
parvis framåt hand i hand, hoppande
och sjungande:

När far och mor
till kyrkan går,
åh ja!

Så blev alltsammans till sång och
dans under Muck Lambertys infly-
tande. Hela sommaren igenom drog
han med sin nya skara från ort till
ort. När hösten kom, sökte han för
sig och de sina ett uppehåll för vin-
tern. Och Muck fann överallt vän-
ner som hjälpte honom. En vacker,
väl underhållen borg, Leuchtenburg
vid Kahla, uppläts åt honom till up-
pehållsort.

Där inhystes nu den nya skaran.
Gossar och flickor lekte, sjöngo,
dansade och arbetade där tillsam-
mans. Det var en hel liten stat. Vad
den ena inte kunde, kunde den andra.
De voro alla självförsörjare. De
blevo kockar och vedhuggare, vatten-
och vedbärare; de voro också hant-
verkare, såsom skomakare och skräd-
dare, och lagade själva sina trasiga
jackor och kläder. Var och en gjor-

de det han kunde och förstod. Det
fanns till och med en begåvad liten
konstnär, en träsnidare, ibland dem.
Jag har själv sett ett Gambrinushu-
vud, som han modellerat fram ur en
träkloss och som med några få, pri-
mitiva snitt arbetats ut till något full-
ändat karakteristiskt.

Den nya skaran höll god tukt ibland
sig. Alla som sågo dem och lärde
känna dem närmare vittna om att det
var goda, glada, verkligt hyggliga
unga människor.

Då hände det att Muck Lamberty
ställdes inför rätta. Han själv, för-
kunnaren av detta rena, glada pånytt-
födelsens liv, vilket han ständigt målat
ut så härligt, hade inte hållit sina egna
bud.

Han hade förfört kvinnorna, flic-
korna i sin krets. Här en. Där ännu
en. Så kom det ut, ännu en tredje.
Och så talade man om ännu flera.

De unga flickorna fingo barn med
Muck. Och nu skedde det märkliga-
ste, halvt löjligt, halvt rörande, samt-
liga dessa tre unga kvinnor, som detta
hände, förkunnade att de skulle föda
frälsaren. De menade detta i full
tro.

Nu blev det långa domstolsförhand-
lingar med Muck. Det talades en hel
hop, försäkrades en hel del, en hel
del blev också vederlagt. Muck var
kommunist. Nej, Muck var inte kom-
munist. Men hade dock varit med
bland matroserna, som gjort myteri
under kriget och föranlett revolutio-
nen. Nej, Muck hade redan då ut-
givit en försvarsskrift där han fastslog

att han med orätt anklagats för myteri. Varifrån kom Muck? Vem var han egentligen? En konstnär? En frälsningspredikant? En charlatan?

Allt förblev ouppklarat.

Muck förvisades från Leuchtenburg med sin skara. Skaran upplöste sig, och man vände sig bedrövad till de gamla yrkena eller drog hem till förändrahemmet, där far och mor suttit och sörjt över den bortgångne.

Muck själv bor nu i Jena. Som det synes i all stillhet. De övriga åter uppröras alltjämt å hans vägnar, skriva broschyrer över honom eller mot honom. Han har emellertid sina fanatiska anhängare. "Min bekännelse angående Muck Lamberty" är titeln på ett häfte som ligger framför mig. Denna skrift slutar med de extatiska orden: »Men du, Muck Lamberty, skapar! Hela livsgestaltningen måste läggas om för att skyddande hemort skall växa fram åt ett rent släkte ur kvinnornas hjältemod. Med rena ungdomlingar, vilkas hjärtan liksom ditt brinner för mänsklighetens rena framtid!»

Ja, Muck har ovederläggligt ännu sina profeter, som även tala i profetion med språkvändningar och satsställningar som vi känna till från översättningarna från det hebreiska språket.

Och dessa profeter se frälsningen i själva Muck Lambertys personlighet.

Mig synes väl också Mucks uppträdande vara en märklig händelse,

dock vida mer viktig och betydelsefull som tidshändelse än med avseende på Mucks egen person.

Muck fyllde en funktion — visserligen tillfälligt och icke personligt vuxen denna — funktionen att bli den anförande i en typisk tidsföreteelse.

Det mäktiga återsvallet till glädje för den så länge i krigets bedrövelse och förtvivlan bundna folksjälen.

Man berättar att efter trettioåriga kriget massdanser, dansprocessioner, patologiska solodansare, som upptände hela folkhopar och ryckte dem med, förekommo i fruktansvärda mängder. En likaså våldsamt motreaktion mot den så länge undertryckta glädjen, som då delvis gav sig tillkänna i hysterisk lössläppthet, tyckes mig här i lugnare former, om även för vår tid påfallande mäktigt och medrivande i sitt utbrott, ligga till grund för Muckrörelsen. Det är icke en personlig suggestion, som utgår blott från en ensamstående, som har någon sorts övernaturlig makt över människorna — det är en suggestion som bryter fram som tidsföreteelse. Som måste bryta fram efter vårt lands långa lidanden och umbäranden och för vilken den ene, tillfällige blott öppnat dörren, så att den hämmade glädjeströmmen nu först vilt, våldsamt och äventyrligt, men väl så småningom åter vänligt och lyckobringande skulle gjuta sig ut över folket i dess helhet.

TONI SCHWABE.

Fredrika-Bremer-Förbundets stipendier 1923.

Fredrika-Bremer - Förbundets stipendieinstitution har för år 1923 anslagit följande stipendier till ansökan lediga:

Fria stipendier: 1,000:— kr. till resestipendium för kvinnlig arkitekt, utgången från Tekniska Högskolans arkitekturskola; 300:— kr. till kurs vid Sophiahemmet;

Johanna Kempes fond: 500:— kr. till medicinska studier för kvinnl. med. kand.;

Fröken Hilda Nilssons fond: 1,250:— kr. till medicinska studier (specialstudier i ögonsjukdomar giver företräde) för kvinnl. med. kand.;

Stockholms stads stip.: 475:— kr. till kurs vid Stockholms privata lärarinnese-minarium;

Norrbottnens läns stip.: 400:— kr. till kurs för utbildande av barnmorska;

Västerbottnens läns stip.: 325:— kr. till kurs för utbildande av barnmorska;

Jämtlands läns stip.: 225:— kr. till kurs vid folkskoleseminarium;

Kopparbergs läns stip.: 290:— kr. till kurs vid Falu folkskoleseminarium;

Uppsala läns stip.: 225:— kr. till kurs vid folkskoleseminarium;

Södermanlands läns stipendier: 300:— kr. till kurs vid Fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala; 300:— kr. till fullständig sjukvårdskurs;

Östergötlands läns stipendier: 325:— kr. till språkstudier i utlandet i o. f. utbildning för bank- och kontorsgöromål; 300:— kr. till fullständig sjukvårdskurs;

Skaraborgs läns stipendier: 600:— kr. till akademiska studier; 500:— kr. till kurs vid Fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala;

Älvsborgs läns stip.: 320:— kr. till kurs vid Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset i Göteborg;

Göteborgs och Bohus läns stip.: 550:— kr. till högre textil yrkesutbildning för elev vid Handarbetets vänneres slöjdseminari-

um eller M. Nordenfelts handarbetsseminarium;

Gotlands läns stip.: 275:— kr. till kurs för utbildande av barnmorska;

Kalmar läns stip.: 290:— kr. till kurs för utbildande av barnmorska;

Kronobergs läns stipendier: 300:— kr. till kurs för utbildning till barnmorska; 350:— kr. från Elfvingiska fonden för Kronobergs län till kurs vid folkskoleseminarium;

Jönköpings läns stip.: 225:— kr. till kurs vid skolköksseminarium;

Blekinge läns stip.: 260:— kr. till kurs vid Fredrika-Bremer-Förbundets fruktodlings- och trädgårdsskola Apelryd;

Malmöhus läns stipendier: 1,000:— kr. till studier vid Kungl. Musikkonservatoriet i Stockholm; 400:— kr. till kurs vid Lunds småskoleseminarium.

Villkor för sökande av länsstipendium: att vara och två år omedelbart före ansökan ha varit skriven i det län, vars stipendium sökes.

Ansökan åtföljd av bevittnade avskrifter, av kunskapsintyg samt läkare- och mantalsintyg ställas till Fredrika-Bremer-Förbundets stipendienämnd, Klarabergsgatan 48, Stockholm, före den 15 februari.

Närmare upplysningar genom sekreteraren, adress som ovan, mottagning måndagar och torsdagar kl. 1—3.

Från F.-B.-F.-kretsarna.

Kristianstadskretsen hade den 8 december en sällskapsafton i flickläroverket, varvid fröken Anna Möller höll ett med intresse åhört föredrag över »Fredrika Bremer och hennes livsgärning» och en liten enaktare, »Fyra generationer», uppfördes. Sedan musik, fiol och piano, exekverats, avslutades kvällen med gemensam tesupé.

Hälsingborgskretsens länge och väl förberedda teaterafton gick av stapeln den 9 december med fulltalig publik, sedan

det lyckade generalrepet dagen förut ävenledes hade fyllt stadens teatersalong, för tillfället upplåten åt det amatörsällskap, som nu med stor heder skilde sig från sin uppgift.

Efter den av orkesterföreningen utförda »Festpolonäsen» och sång av en flickkör följde en av fröken Signe Wennberg framsagd prolog, författad av fröken Signe Rosentwist, samt en tablå med melodram: Fredrika Bremer vid sin skrivpulp. Efter ännu en sångavdelning kom programmets huvudnummer, teaktsspetet »Valuta eller fru Lökbergs inackorderingar» av Ida von Plomgren, med tillägg av Ragnar H. C., som blev en glänsande succès och mottogs med ihållande applåder.

Aftonen var för övrigt i sin helhet med dess samtliga nummer en verklig publikframgång och bifallet alltigenom livligt.

Malmö kretsen hade den 11 december sitt sista kretsmöte för året å Stadt Hamburg, varvid jur. kand. fru M. Björnbom-Romson inledde en diskussion om ämnet »Kvinnorna i statstjänst» och denna fråga debatterades. Efter gemensam supé demonstrerade fru E. Quensel skioptikonbilder från förbundets skolor vid Rimforsa och Apelryd samt från det gamla Årstagodset, Fredrika Bremers hem, liksom från Årsta å Baltiska utställningen 1914.

L i n k ö p i n g s k r e t s e n s hemutställning å hushållningssällskapets stora sal 9—11 december blev en instruktiv framvisning av intressanta apparater och lämnade goda prov på arbetena vid förbundets olika skolor. Yrkeskolan i Stockholm framvisade elevarbeten från såväl högre som lägre kursen, klännings- och blusmodeller, morgonrockar, linessömnad, garneringar, ritningar, kalkyler m. m. och Rimforsaseminarieret hade en rikhaltig utställning av konserver. Vid den elektriska stora Voltaspisen demonstrerade fröken Carlbon, Stockholm, matlagning och brödbakning. Singer & C:o utställde ett par motor-drivna symaskiner. Östergötlands hemslöjdsförening var företrädd genom en rikhaltig ex-

position av sina förnämliga alster, där gamla östgötska mönster gå igen, uppspårade och tillvaratagna av föreningens outtröttliga konsulent, fröken E. Ödlund, och ännu flera intressanta avdelningar förekommo.

Initiativet till denna ståtliga och instruktiva utställning kom från kretsens energiska ordförande, grevinnan L. Stenbock, som också lagt ned ett stort och intresserat arbete vid organiserandet och ordnandet av det hela.

Insända böcker 1922.

J. A. Lindblad: **Mathilda Wrede.** Fångarnas vän, En saga från våra dagar. Berättad på grundvalen av Evy Fogelbergs bok av *Ingeborg Maria Siek.* — **Den tysta, vida heden.** En kärleks saga av *Felicitas Rose.* Övers. av Aline Cronhielm. — **Vildmarksliv i norrskenslandet.** Skildrat för ung och gammal av *E. Melander.* Andra upplagan. — **Herr Clement och Fru Elsebeth.** En berättelse från Färöarna av *Jörgen Falk-Rönne.* Övers. av Fanny Ekenstierna. — **En Fågel sjöng.** Samlade sagor i original och bearbetning av *Sigrid Elmblad* med teckningar av Saga Walli. — **Brittsommar.** Noveller av *Jeanna Oterdahl.* — **Hågkomster och livsintyck** av svenska män och kvinnor. Andra samlingen. — **Lotte Esslinger.** Berättelse av *Ernst Zahn.* Övers. av Hugo Hultenberg.

Wahlström & Widstrand: **Skörd och sägen.** Dikter av *Karl-Erik Forsslund.* — **Allmän Musikhistoria** av *Tobias Norlind.* Häft 12—13. — **Hälsa genom själv-suggestion** enligt Emile Coués metod av *G. Harry Brooks.* — **Framgång.** En handledning i konsten att nå vad man vill av *Lord Beaverbrook.* Övers. av Algot Ruhe. — **De gula husen.** Idyller från Carl XV:s tid av *Hj. Lundgren.* — **Herr Benedikts kassaskåp** av *Hermann Wagner.* Övers. av Karin Jensen f. Lidforss. — **Fåvitska jungfrur** och andra hjärtlösa historier av *A. de Villiers de L'Isle-Adam.* Övers. av Valborg Hedberg. — **Jumperboken N:o 2** utg. av *Olga Nyblom.* — **Stickade och virkade småbarnsplagg** av *Olga Nyblom.* — **Prinsessan på ärten** av *Kathrine Lie.* Övers. av Karin Jensen f. Lidforss. — **Ur en bruten mans anteckningar** av *W. N. P. Barbellion.* Med inledning av H. G. Wells. Övers. av Algot Ruhe.

HERTHA

Tidskrift för den svenska kvinnorörelsen, utgiven av **Fredrika-Bremer-Förbundet**.

Redaktör: *Ellen Kleman*.

Förbundsmedlemmar erhålla tidskriften till ett pris av kr. 5:50, varvid prenumeration sker direkt genom **Fredrika-Bremer-Förbundets byrå, 48 Klarabergsgatan, Stockholm**. *Icke-förbundsmedlemmar* prenumerera å närmaste postanstalt eller i bokhandel. Pris för postupplaga: $\frac{3}{4}$ år kr. 6:50; $\frac{1}{2}$ år kr. 3:50; $\frac{1}{4}$ år kr. 1:90. Lösnummer 65 öre. Redaktion och expedition: 48 Klarabergsgatan II, Stockholm. Redaktions-tid: tisdagar och fredagar kl. 1-3. Allm. T. Norr 48 50, Riks 27 62. Expeditionen: kl. 11-4 varje söckendag. Allm. T. Norr 48 16, Riks 27 62.

Tidning för Lärarinnor

utkommer sedan 1898 med ett nr i veckan.

Redaktris: *Anna Hammar dahl*. Adress:

Pipersgatan 9, Stockholm. Utgår till skolhusen,

speciellt å landsbygden, över hela Sverige. Kom-

munernas annonsorgan vid ledigförklarande av

skoltjänster.

Tidning för Lärarinnor fyller 1923 25 år.

Collan-Oljan

Världens förnämsta läder-
preservativ, gör skodonen
absolut vattentäta och minst
dubbelt varaktiga.

A.-B. Collan-Olje-Fabriken

T. OLSEN - STOCKHOLM

Ledig annonsplats.

Dr. ELIN BECKMAN Hetluftinstitut

Hetluft, Diathermi, Konstgjord höglandssol, Massage.

Rheumatism, gikt, **nervsmärtor**, ledutgjutningar och -stelheter, frostsador och börjande
älderdomsbrand, allm. kraftnedsättning etc.

Riks 105 52.

Barnhusgatan 12. Vardagar halv 3-4.

Allm. Br. 45 52.

Under sommaren i Södertälje: Vard. 3-4. Tel. 1250.

Ledig annonsplats.

INNEHÅLL.

Ny tid.

Hertha och F.-B.-F.-kretsarna.

Tillbaka till Haag. Av *Naima Sahlbom*.

Riksdagen och vi.

Romkongressen.

Kringblick.

Internationella fredsmissionärer.

Etruskiska kvinnoporträtt. Av *Hanna Rydh*.

Den nye rättfångaren från Hameln. Av *Toni Schwabe*.

Fredrika-Bremer-Förbundets stipendier 1923.

Från F.-B.-F.-kretsarna.

EN TREVLIG AVDELNING
HAR ÖPPNATS Å

FÖR PÅBÖRJADE OCH RITADE

HANDARBETEN

SILKE I ALLA FÄRGER FÖR VIRKNING OCH STICKNING AV JUMPERS.

BRODÉRSILKE, BRODÉRGARN, LINNE OCH BOMULL.

ULLGARN ALLA SORTER FÖR
STICKNING OCH VIRKNING

FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDETS

— SJUKKASSA —

för bildade självförsörjande kvinnor

Expeditionen: KLARABERGSGATAN 48 "

OBS.! Öppen endast tisdagar kl. $\frac{1}{2}$ 11— $\frac{1}{2}$ 1, fredagar $\frac{1}{9}$ 3—4. OBS.!